

На основу члана 36а Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 – исправка, 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022 и 118/2021-др.закон), Одељење за буџет и финансије Општинске управе општине Осечина доноси

УПУТСТВО ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ ОСЕЧИНА ЗА 2024. ГОДИНУ И ПРОЈЕКЦИЈА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

У складу са чланом 36а Закона о буџетском систему, на основу овог упутства, директни и индиректни корисници средстава буџета локалне власти припремају предлог финансијског плана за 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

Унапређење буџетског процеса кроз примену програмског буџетирања представља део реформе управљања јавним финансијама којим се ставља нагласак на утврђивање приоритета и оптимизацију потрошње у циљу подстицања привредног раста и ефикасног пружања квалитетних услуга јавне управе.

Упутство за израду програмског буџета, као и Анекс 5 којим је дефинисана униформна програмска структура буџета ЈЛС за израду одлуке о буџету ЈЛС за 2024. годину и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора могу се наћи на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs).

1) ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ЗА 2024. ГОДИНУ

Правци фискалне политике у 2024. години

Макроекономска кретања у протеклом периоду под снажним су утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини. Иако је у првој половини 2022. године остварен солидан раст БДП од скоро 4,0%, у овом периоду изостали су значајнији негативни ефекти геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности. Међутим, у складу са очекивањима, ескалација сукоба у Украјини и 4 заостравање међународних економских и политичких односа, праћени рекордним ценама енергената и последично смањеној глобалној трговини и спољној тражњи, почела су временом да се одражавају и на домаћу економску активност. Већ током трећег квартала, међугодишње посматрано, раст привреде успорио је на 1,0%, да би у четвртом тромесечју економски раст износио свега 0,5% мг. Успорена динамика инвестиција и растућа инфлација, уз повећану неизвесност и смањену спољну тражњу, као и нешто слабија пољопривредна сезона, главни су фактори који су утицали на динамику економске активности током друге половине 2022. године. Ипак, и у таквим околностима остварен је раст БДП од 2,3% у 2022. години. Знатно бољи епидемиолошки услови праћени растом економске активности допринели су повећаној стопи партиципације радне снаге и јачању тржишта рада, уз истовремено повећање реалних зарада и запослености. С друге стране, најзначајнији негативан утицај конфликта у

Украјини на домаћа макроекономска кретања током претходне године огледао се у расту инфлације и повећању дефицита текућег рачуна платног биланса. Раст инфлације за који се првобитно очекивало да ће бити привременог карактера као последица постепеног ишчезавања ефеката пандемије, додатно је убрзан пре свега услед повећања глобалних цена хране и енергената, тако да је у 2022. години раст потрошачких цена у просеку износио 11,9%.

Основне макроекономске претпоставке за 2024. годину

	2023.	2024.
БДП, млрд РСД	8103,5	8773,6
Стопа номиналног раста БДП, %	14,3	8,3
Стопе реалног раста БДП, %	2,5	3,5
Потрошачке цене (годишњи просек), %	12,2	4,9

Извор: Фискална стратегија за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

Приликом планирања прихода локална власт је у обавези да исте реално планира, тј. потребно је поћи од остварења прихода за три квартала у 2023. години и њихове процене за задњи квартал те године, што представља основ за њихово увећање, при чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП (**пројектован номинални раст у 2024. години од 8,3%**). Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање, као и да образложи параметре (кретање запослености, просечне зараде, очекиване инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд.) коришћене за пројекцију таквих прихода.

Уколико локална власт очекује приходе по основу донација, апропријације прихода и расхода (извор финансирања 05 и 06) може планирати у складу са очекиваним износом ових средстава. Апропријације прихода и примања, расхода и издатака из извора финансирања 07 - Трансфери од других нивоа власти, 08 - Добровољни трансфери од физичких и правних лица и 09 - Примања од продаје нефинансијске имовине могу се планирати у складу са реално очекиваним приливом средстава по тим основама.

Ненаменске трансфере јединице локалне самоуправе треба да планирају у истом износу који је био опредељен Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС”, број 138/22).

У складу са чланом 5. Закона о буџетском систему приходи и примања исказују се у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима. Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна прописани су рачуни за уплату јавних прихода, тако да сви јавни приходи и примања којима се финансирају надлежности локалне власти **треба да буду уплаћени на рачуне прописане за уплату јавних прихода**, чиме би се испоштовало уставно начело бруто принципа (члан 92. Устава Републике Србије), а не на подрачуне корисника буџетских средстава.

2) ОПИС ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ

Пројектована макроекономска политика представља полазну основу у планирању буџета Општине Осечина за 2024. годину.

Приоритет политике општине Осечина у наредном периоду је побољшање организације функционисања установа и јавног предузећа како би се на рационалан начин користили ресурси (финансијски и материјални) приликом пружања услуга грађанима. Успостављање одрживог нивоа расхода корисника буџетских средстава у односу на остварене приходе је, такође, један од циљева за наредни период. Локални јавни приходи имаће приоритет у процесу организације управе у циљу стварања услова за ефикасно администрирање свих пореских облика како би се равномерно распоредио терет пореских оптерећења на све грађане општине Осечина. У вези са тим, намера је да се до краја спроведе реформа локалне пореске администрације, а све у циљу што боље наплате локалних прихода.

Један од приоритета биће рационализација пословања на свим нивоима као и доследно поштовање Закона о буџетском систему, Закона о јавним набавкама и трезорског начина пословања. Такође посебан значај ће имати рад на изради пројеката са којима је могуће аплицирати код одређених финансијских фондова у циљу обезбеђења средстава за њихову реализацију, а који су у функцији развоја пољопривреде, инфраструктуре, социјалне заштите, новог запошљавања, као и свих других облика одрживог развоја заједнице. У том циљу, посветиће се већа пажња праћењу конкурса код министарстава, како би општина благовремено аплицирала за средства, баш као и у 2022. и 2023. години где су прошли многобројни пројекти код надлежних министарстава.

Достигнути ниво издвајања за подстицаје у области пољопривреде, укључујући и улагања у едукацију пољопривредника и кадровско јачање и техничко опремање стручне службе за саветодавни рад на терену и пружање помоћи пољопривредницима у припреми документације за удруживање и учешће на конкурсима за подстицајна и кредитна средства, ће бити одржан, а позитивни ефекти рационализације и повећане контроле наменског коришћења средстава створити простор за њихово увећање, улагањем у активности предвиђене програмом.

У наредном периоду настојаће се да се повећа ниво инвестирања у одржавање јавне инфраструктуре по јасно утврђеним и јавно објављеним приоритетима, као и да се заврше започети радови на изградњи канализације, као и санацији водоводне мреже укључујући и замену остатка азбестног цевовода. Једна од важних инвестиција која је у плану за наредни период је и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.

У циљу успостављања повољне климе за инвестирање у општини Осечина ради подизања нивоа привредне активности и повећања стандарда и запослености грађана, у границама могућности ће се давати подстицаји новооснованим привредним субјектима и женама предузетницама, као и подстицаји за сваког новозапосленог кроз ослобађање послодаваца обавеза према општини.

У социјалном делу локалне политике планира се одрживост успостављених института, уз пуну сарадњу свих органа и установа која се баве овом облашћу са једне и савета месних заједница са друге стране, у складу са расположивим могућностима буџета. У плану је и израда социјалне карте, у циљу правилније расподеле буџетских средстава за социјална давања.

У границама расположивих могућности и у складу са надлежностима, општина ће обезбедити средства и услове за побољшање нивоа услуга у области здравствене

заштите, културе, спорта, туризма, као и за стварање предуслова за почетак развоја здравственог туризма.

Општина ће и наредних година опредељивати средства за набавку бесплатних уџбеника за ђаке прваке, како основце, тако и средњошколце који школовање наставе у општини Осечина.

Поред свега наведеног, и у наредном периоду радиће се на већем укључивању грађана у одлучивању о локалним инвестицијама, како би се омогућило остваривање права грађана на учешће у одлучивању о приоритетима у финансирању локалних јавних инвестиција, а са друге стране испунила законска обавеза локалне самоуправе да укључи грађане у поступак планирања буџета општине.

Предуслови за пројекцију свих локалних параметара су остварење општих макроекономских параметара и политика које се планирају са нивоа Републике Србије, као и реформи у јавном сектору на локалном нивоу.

3) ПРОЦЕНА ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЗА 2024. ГОДИНУ, СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

Полазна основа за процену прихода и примања и расхода и издатака буџета за 2024. годину су укупни приходи и примања остварени у првих шест месеци 2023. године и њихова процена остварења до краја те године, што представља основ за примену горе наведених макроекономских параметара.

Основ за пројекцију прихода и примања и расхода и издатака буџета за 2024. и 2025. годину су процењени приходи и примања и расходи и издаци за 2023. годину, уз примену макроекономских параметара из Фискалне стратегије за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину.

Процена прихода и примања буџета (извор 01) дата је у следећој табели:

Ек.класиф. прихода	ОПИС	ПРОЦЕНА ОСТВАРЕЊА 2023.	ПРОЦЕНА 2024.	ПРОЈЕКЦИЈА 2025.	ПРОЈЕКЦИЈА 2026.
700000	ТЕКУЋИ ПРИХОДИ	443.093.000	479.850.000	517.278.000	554.522.000
800000	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	12.000	12.000	12.000	12.000
900000	ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	8.500.000	10.000.000	0	0
УКУПНО:		451.605.000	489.862.000	517.290.000	554.534.0000

Процена расхода и издатака по директним и индиректним корисницима (из извора 01) дата је у следећој табели:

РАЗДЕО	ДИРЕКТАН КОРИСНИК	ПРОЦЕНА ИЗВРШЕЊА 2023.	ПРОЦЕНА 2024.	ПРОЈЕКЦИЈА 2025.	ПРОЈЕКЦИЈА 2026.
1	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	10.180.000	11.025.000	11.885.000	12.752.000
2	ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ	7.125.000	7.716.000	8.318.000	8.925.000
3	ОПШТИНСКО ВЕЋЕ	2.268.000	2.456.000	2.648.000	2.841.000
4	ОПШТИНСКА УПРАВА	338.368.000	367.227.000	385.090.000	412.686.000
4.01	МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	80.000	86.000	93.000	100.000
4.02	НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ОСЕЧИНА	13.253.000	14.353.000	15.472.000	16.601.000
4.03	СПОРТСКИ ЦЕНТАР "ОСЕЧИНА"	20.184.000	21.859.000	23.564.000	25.284.000
4.04	ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА "ЛАНЕ"	47.856.000	51.828.000	55.870.000	59.948.000
4.05	ТО "ПОДГОРИНА"	12.291.000	13.312.000	14.350.000	15.397.000
УКУПНО:		451.605.000	489.862.000	517.290.000	554.534.000

4) ОБИМ СРЕДСТАВА КОЈИ МОЖЕ ДА САДРЖИ ПРЕДЛОГ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2024. СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

Полазна основа за планирање буџета за 2024. годину су остварени приходи и примања, као и извршени расходи и издаци у првих шест месеци 2023. године, као и процена остварења и извршења истих до краја 2023. године.

Обим финансијских средстава за 2024. годину буџетски корисници могу планирати са повећањем за 8,3% у односу на утврђену полазну основу (Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину), за 2025. годину са повећањем до 7,8% у односу на 2024. годину, а за 2026. годину са повећањем до 7,3% у односу на 2025. годину (Фискална стратегија за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину).

Буџетски корисници дужни су да се, при изради својих финансијских планова, придржавају наведеног обима средстава, као и смерница које су дате у даљем тексту овог Упутства.

5) СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ СРЕДЊОРОЧНИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ И ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА СРЕДСТАВА БУЏЕТА ОПШТИНЕ

Група конта 41 – Расходи за запослене

Масу средстава за плате (економске класификације 411 и 412) планирати на нивоу масе исплаћених плата у 2023. години.

Средства за плате се планирају на бази постојећег, а не систематизованог броја запослених.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години, не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2024. години и новчаних честитки за децу запослених.

Такође, у 2024. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Група конта 42 – Коришћење услуга и роба

У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2024. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови).

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу,

уговори о привремено повременим пословима и др), а све у циљу великих потреба фискалног прилагођавања.

Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Група конта 45 - Субвенције

У оквиру субвенција неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.

Група конта 48 – Остали расходи

Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објеката и опреме у стању које је било у тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на апропријацији економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање (значајни, дугорочни радови на реновирању и унапређењу постојећих објеката и опреме, адаптација, реконструкција, санација и др.) планирају на контима класе 5.

Капитални пројекти

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС”, бр. 51/19).

6) ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ДОСТАВЉАЊА ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА

Предлог финансијског плана обухвата:

- 1) Приходе и примања и расходе и издатке за 2024. годину и њихову пројекцију за 2025. и 2026. годину (на обрасцима за програмски буџет који се могу преузети на сајту општине)
- 2) Број запослених – тренутно стање и план за 2024. годину (на неодређено и одређено време), у слободној форми
- 3) Детаљно образложење свих расхода и издатака, програмских активности и пројеката планираних за 2024. годину
- 4) За кориснике који својом делатношћу остварују приходе који се остварују преко рачуна за уплату јавних прихода, процену тих прихода на шестом нивоу економске класификације (у слободној штампаној форми).

НАПОМЕНА: У складу са чланом 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", број 103/2015, 72/2019, 149/2020 и 118/2021), неопходно је да у предлогу финансијског плана, у оквиру програмског дела, за сваки програм – програмску активност – пројекат, наведете најмање један родно одговоран циљ и одговарајући индикатор за тај циљ.

Упутство за припрему буџета за 2024. годину, као и сви наведени обрасци корисницима ће бити достављени и у електронској форми, путем е-mail-а, а могу се преузети и на званичном сајту општине Осечина.

Рок за достављање предлога финансијских планова корисника буџета је 15.09.2023. године.

Број: 400-98/2023

Датум: 27.07.2023. год.

Руководилац Одељења за буџет и финансије,

Маријана Деспотовић